REPUBLIKA SLOVENIJA
**VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE**

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000
F: +386 1 478 1607
E: gp.gs@gov.si
http://www.vlada.si/

Predsednik Državnega zbora

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

| | |
|---|---|
| Prejeto: | 02-03-2017 |
| Šifra: | 020-07/17-81/3 |
| Povezava: | 472-01/17-3 |
| EPA: | EU: |
| Sign. zn.: | |
| Kratica: | |

Številka: 00104-35/2017/6
Datum: 2. 3. 2017
Zveza: dopis št.: 020-07/17-0081/2 z dne 25. 1. 2017

Na podlagi 249. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) vam pošiljam:

– Odgovor na poslansko vprašanje Marijana Pojbiča v zvezi z dvigom pokojnin,

ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela na 124. redni seji dne 2. 3. 2017.

Mag. Lilijana Kozlovič
generalna sekretarka

Priloga: 1

Podpisnik: Lilijana Kozlovič
Izdajatelj: Republika Slovenija
Številka certifikata: 76 32 9e c4 (

REPUBLIKA SLOVENIJA
**VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE**

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000
F: +386 1 478 1607
E: gp.gs@gov.si
http://www.vlada.si/

Številka: 00104-35/2017/5
Datum: 2. 3. 2017

**Odgovor na poslansko vprašanje Marijana Pojbiča v zvezi z dvigom pokojnin**

V skladu z 240. in 248. členom Poslovnika Državnega zbora je Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada RS) v odgovor prejela poslansko vprašanje poslanca v zvezi s predlogom Zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Poslanca zanima, zakaj se je Vlada RS odločila povišati najnižje pokojnine ne glede na to, koliko je upravičenec dejansko vplačal prispevkov v pokojninsko blagajno ter zakaj se pri predlogu ni upoštevalo osebnih okoliščin invalidsko upokojenih, ki niso mogli doseči 40 let pokojninske dobe. Najnižja pokojnina se tako ne viša glede na kriterij plačanih prispevkov, temveč glede na dolžino delovne dobe, ki so jo dosegli delavci.

V zvezi s posredovanim poslanskim vprašanjem Vlada RS pojasnjuje, da je **temeljni namen** predloga zakona zagotoviti starostno oziroma invalidsko pokojnino osebam, **ki imajo daljšo pokojninsko dobo brez dokupa** v Republiki Sloveniji in im0ajo navkljub temu zaradi nizkih plač, ki so jih prejemale v času aktivnosti, po splošnih pravilih odmerjeno izjemno nizko pokojnino, vsaj v enaki višini kot je višina varstvenega dodatka kot socialnega transferja (471 EUR mesečno).

Glede kriterijev, kateri naj bodo tisti upokojenci, ki jim bo zagotovljena pokojnina v najnižje določenem znesku, ne glede na to, da je njihova dejansko odmerjena pokojnina po splošnih pravilih nižja od tega zneska, je potrebno poudariti, da je predlog povzet po pobudi Zveze društev upokojencev Slovenije. Namen pobude in posledično predloga zakona je zagotoviti najnižjo starostno in invalidsko pokojnino upokojencem z daljšo pokojninsko dobo brez dokupa vsaj v takšnem znesku, da jim za zagotovitev osnovne socialne varnosti ne bo treba zaprošati za varstveni dodatek, saj bo njihova pokojnina višja od le-tega.

Meja, za katere je predlagana nova ureditev najnižje pokojnine (nad 37 let pokojninske dobe brez dokupa), je bila določena tako za starostne kot tudi invalidske upokojence, na podlagi povprečne dopolnjene pokojninske dobe ob starostni upokojitvi v letu 2015, ki je za ženske znašala 37 let in 1 mesec, ter za moške 38 let in 1 mesec. Pomembno je poudariti, da se s predlogom zakona ne posega v veljavni sistem odmere pokojnine po ZPIZ, temveč se zgolj zagotavlja znesek najnižje pokojnine za dopolnjena leta pokojninske dobe brez dokupa, kadar le-ta presegajo povprečje. Na ta način želimo tudi dvigniti dejansko upokojitveno starost in posledično povprečno pokojninsko dobo v Republiki Sloveniji.

Hkrati Vlada RS ugotavlja, da predlog zakona dejansko manj vpliva na invalidske upokojence in pride zagotovljena višina pokojnin v večjem obsegu v poštev pri tistih, ki so se upokojili starostno, vendar pa to sledi namenu predloga zakona, po katerem naj se vsaj tistim, ki so delali dalj od povprečja oziroma najdalj, zagotovi pokojnina, ki bo višja od cenzusa za dodelitev varstvenega dodatka. Kljub vsemu pa ugotavljamo, da bi se tudi po obstoječem predlogu zakona zagotovljena višina pokojnine zagotavljala približno 1100 invalidskim upokojencem.

Poudarja se, da je namen predloga zakona v zagotavljanju zakonsko določene višine starostne ali invalidske pokojnine tistim, ki so dosegli daljšo pokojninsko dobo brez dokupa, torej daljšo aktivno dobo. Poudarjamo pa, da ostajajo v veljavi določbe o najnižji pokojninski osnovi, najnižji pokojnini za vse, ki so pridobili pravico do predčasne, starostne ali invalidske pokojnine v višini 26% odstotkov najnižje pokojninske osnove. Hkrati ugotavljamo, da je v okviru invalidskega zavarovanja zavarovancem priznana tudi prišteta doba, ki ravno tako vpliva na višino invalidske pokojnine.

V zvezi z invalidskimi pokojninami ter zavarovalnim principom Vlada RS še pojasnjuje, da pokojninsko in invalidsko zavarovanje v Republiki Sloveniji temelji na zavarovalniškem principu, kar v osnovi pomeni, da je pravica do pokojnine pravica iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki izhaja iz minulega dela in **temelji na prispevkih, plačanih v času aktivne dobe zavarovanca** ter da mora obstajati sorazmernost med vplačanimi prispevki in prejemki iz sistema, pokojnina pa naj bi predstavljala nadaljevanje oziroma nadomeščanje dohodka, ki ga je zavarovanec prejemal tekom aktivne dobe.

Potrebno pa je dodati, da sistem pokojninskega zavarovanja v Republiki Sloveniji vendarle ni čisti »zavarovalniški« sistem, temveč gre za sistem, ki temelji tudi na **načelih vzajemnosti in solidarnosti**. Načelo intrageneracijske solidarnosti oziroma redistribucije naš pokojninski sistem zagotavlja z omejitvijo najvišje pokojninske osnove oz. osnove za odmero pokojnine, kar posledično pomeni pri osebah z višjimi dohodki nižjo nadomestitveno stopnjo ob hkratnem dejstvu, da osnova za plačilo prispevkov ni omejena. Sedanja ureditev je predvsem posledica dejstva, da je v sistemu močno prisoten sistem solidarnosti med posamezniki oziroma redistribucije znotraj posamezne generacije, ki je sicer značilen za socialne transferje, kar pa pokojnine seveda niso. V sistemu so tako vgrajene vertikalna solidarnost med generacijo aktivnih in upokojenih (prispevki so obvezni in proporcionalni glede na prispevno osnovo; zavarovanci z višjimi plačami oziroma dohodki plačujejo prispevke od osnov, ki navzgor niso omejene, medtem ko se njihove pravice limitirajo z določitvijo najvišje pokojninske osnove), horizontalna solidarnost med upokojenci (maksimalno razmerje med pokojninami za enako dolgo dobo zavarovanja 1:4) in solidarnost med upokojenci, ki so se upokojili v različnih obdobjih. Pri invalidski upokojitvi pa je solidarnost vpeljana še v višji meri kot pri starostni pokojnini, saj pokojnina ni odmerjena zgolj od dosežene pokojninske dobe (prišteta doba, minimalni odmerni odstotki ob nastopu invalidnosti pred 65. letom starosti, pridobitev pravice ob nižji zavarovalni dobi od 15 let, itd.).

Na gmotni položaj invalidskih upokojencev tako tudi po predlagani spremembi še nadalje neposredno vplivajo odmera pokojnine od **najnižje** oziroma **najvišje pokojninske osnove,** zagotovljena najnižja pokojnina (26 odstotkov najnižje pokojninske osnove), ter posebnega načina odmere invalidske pokojnine v višini 36 odstotkov (moški) ali 39 odstotkov ženske, če je invalidnost nastala pred starostjo 65 let, če pa je nastala po tej starosti pa najmanj v višini 26 odstotkov pokojninske osnove. Če je invalidnost posledica poklicne bolezni ali poškodbe pri delu, pa se pokojnina ne glede na dopolnjeno pokojninsko dobo odmeri najmanj v višini 57,25 odstotka od pokojninske osnove.

Vlada RS še pojasnjuje, da je v okviru invalidskega zavarovanja **še posebej prisotna solidarnost**, saj se posamezniki praviloma zaradi nastanka delovna nezmožnosti praviloma upokojujejo z nižjo pokojninsko dobo, pri čemer je tako izplačilo pravic v manjši meri pokrito s samimi prispevki. Ravno tako se pri invalidski upokojitvi poleg dejansko dosežene pokojninske dobe pri višini odstotka za odmero invalidske pokojnine upošteva tudi prišteta pokojninska doba, izračunana po 137. členu ZPIZ-2. Invalidska pokojnina ob upoštevanju prištete dobe pa

za invalidnost, ki je posledica poškodbe zunaj dela ali bolezni, ne more presegati zneska pokojnine za invalidnost, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, razen v primeru, če dopolnjena pokojninska doba presega 40 let (moški) ali 38 let (ženska).

Ob koncu pa Vlada RS še poudarja, da bo predlog zakona podrobno obravnavan na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide, v okviru katerega bo lahko prišlo še do kakšnih sprememb pri sami kategoriji upravičencev do zagotovljene višini starostne ali invalidske pokojnine, in sicer predvsem z vidika enake obravnave med moškimi in ženskami, ki so se upokojevali v različnih obdobjih.